

4. Пильчук Н.И. Тревожность студентов как фактор, опосредующий взаимосвязь мотивации и успешности в обучении : материалы ежегод. науч. конференции студентов, аспирантов и молодых учёных «Ломоносов 2007» (11-15 апреля 2007 года). МГУ им. М.В. Ломоносова. Москва, 2007. С. 38-40.

УДК 378.147

Сергуніна Т. О.,
кандидат філологічних наук, доцент,
методист відділу організаційно-методичної
та організаційно-інформаційної діяльності ТОКІППО
t.serhunina@ippo.edu.te.ua

ВИКОРИСТАННЯ МОДЕЛІ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ «РОТАЦІЯ ЗА СТАНЦІЯМИ» НА УРОКАХ ОСНОВ ХРИСТІЯНСЬКОЇ ЕТИКИ

Постановка проблеми. Стрімкі зміни у системі освіти України спонукають учителів переходити на новий формат викладання навчальних дисциплін у ЗЗСО. Особливі труднощі виникли при переході закладів освіти на дистанційне та змішане навчання в умовах карантину. Виникла об'єктивна необхідність у використанні нових технологій навчання, які раніше більшість учителів не використовували у практиці викладання своїх дисциплін. Розвиток інформаційних технологій призвів до формування нового, цифрового, покоління дітей. Сьогодні учням іноді простіше орієнтуватись у комп'ютерній мережі, ніж деяким вчителям. Виникла проблема використання технології змішаного навчання вчителями-предметниками, зокрема вчителями основ християнської етики. Дисципліни духовно-морального спрямування потребують особливої уваги наставника, бо йдеться про формування духовної особистості.

Метою нашої статті є показати, як можна проводити змішане навчання на уроках із основ християнської етики, використовуючи модель «ротація за станціями» або «зміна робочих зон».

Змішане навчання (Blended learning) – це «освітня технологія, що поєднує навчання з участю вчителя (обличчям до обличчя) з онлайн-навчанням, що припускає елементи самостійного контролю учнем шляху, часу, місця і темпу навчання, а також інтеграцію досвіду навчання з учителем і онлайн» [1].

Працівники центру інноваційної освіти навели цікаві приклади, щоб можна було усвідомити, у чому полягає специфіка змішаного навчання. Учителі мають подивитися на ці приклади і дати собі відповідь на запитання: це змішане навчання чи ні?

Приклад 1. Учні використовують планшети, щоб дати відповідь на запитання вчителя, який стоїть біля дошки в центрі класу.

Приклад 2. На домашнє завдання діти переглядають лекцію про вбивство Дж. Кеннеді. У класі учні роблять постановку суду над обвинуваченим у вбивстві Лі Гарві Освальдом.

Приклад 3. Вчитель проєктує її/його лекцію на дошку і показує вказівником частини презентації, у той час діти нотують почуте на своїх ноутбуках.

Отже, *перший приклад* – як ви здогадалися, не є змішаним навчанням, адже це просто наявність технологій у класі. Вони не змінюють ні досвіду учня, ні ролі вчителя.

Другий приклад – це і є модель змішаного навчання, яка називається «перевернутий клас» (англ. *flippedclassroom*). Вона дозволяє учням засвоїти матеріал вдома, враховуючи власний темп і складність теми, а в класі обговорити вивчене разом із однокласниками. Більше того, якщо це буде зроблено у вигляді симуляції, як у прикладі, то найімовірніше, що діти краще засвоять матеріал і зрозуміють тему.

Третій приклад, як і перший, є також хорошою ілюстрацією використання технологій у класі, але не більше[2].

За словами Коханової О. О., змішане навчання – це «методика формальної освіти, згідно з якою учень/учениця засвоює одну частину матеріалу онлайн, частково самостійно керуючи своїм часом, місцем, шляхом і темпом навчання, а іншу частину матеріалу вивчає у шкільному класі»[4].

Водночас, усі активності впродовж вивчення того чи іншого предмета логічно пов'язані між собою і, як результат, учень отримує цілісний навчальний досвід. Тобто, завдяки цій гібридній методиці відбувається поєднання *онлайн навчання, традиційного та самостійного навчання* [1].

Найчастіше в освітніх закладах України використовується ротаційна модель змішаного навчання. Один із різновидів такої моделі – «Ротація за станціями».

Особливості моделі «ротація за станціями» або «зміна робочих зон»:

- діти переміщуються по класі за певний проміжок часу між різними навчальними «станціями»;
- хоча б одна міні-група (до прикладу, якщо в класі 25 учнів, то 1 міні-група складається із 6–7 учнів) повинна виконувати завдання онлайн, інші – працювати над проєктом, використовувати папір чи олівці, або інші інструменти для ефективної роботи; учні повинні пройти усі «станції» під час уроку[2].

У цій моделі учні чергують онлайн та офлайн-частини за певним графіком чи вказівками вчителя. Ці частини можуть охоплювати: роботу у невеликих групах чи цілим класом, групові проєкти, індивідуальну роботу з вчителем та письмові завдання.[2]

Наприклад, перша група під керівництвом учителя опрацьовує теоретичний матеріал, друга – у форматі дискусії виконує завдання проєкту, третя – працює на освітніх онлайн-ресурсах. Іноді додається четверта станція – індивідуальна самостійна робота. Якщо не вистачає простору для створення навчальних зон, можна створити *дві станції*: робота з учителем та онлайн-навчання.

Перша група (5–6 дітей) працює з учителем над новою темою заняття, наприклад, вивчають вихід Ізраїлю з Єгипту; друга група займається пошуком

богословських матеріалів на електронних носіях і готує спільний проєкт: «Як Господь веде Свій народ». Третя група проходить комп'ютерне тестування. Ці три групи курсують класною кімнатою по станціях, змінюючи види діяльності та поповнюючи свої знання. При формуванні груп можна брати до уваги успішність учнів, їх психологічні особливості тощо.

На уроці в одному класі робочі зони можна відокремити шляхом перестановки меблів: столи групуються «острівками» згідно кількості цих зон (три чи чотири робочі зони).

Найбільш поширені такі назви навчальних зон:

- «зона роботи з учителем», у межах якої учні спілкуються з учителем, виконують його завдання, відповідають на запитання тощо;
- «онлайн зона», яка передбачає самостійне опрацювання інформації за допомогою комп'ютерної техніки;
- «зона опрацювання матеріалу підручника», в межах цієї зони учні працюють із підручниками, текстами творів або з додатковим матеріалом, підібраним учителем;
- «зона роботи з картками», в межах якої учні виконують підготовлені вчителем на картках завдання різного характеру та рівня[3].

Графічно розташування зон О. Клець пропонує зобразити так[3]:

Наведемо приклад, як можна розподілити навчальний матеріал з ОХЕ на уроці за чотирма зонами.

Тема уроку «Іван Хреститель»

Зона онлайн

Завдання:

1. Подивитись фільм «Святий Йоан Хреститель» (https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwiF2rXy89fvAhUaBxAIHb72BYcQtwIwAXoECAMQAw&url=https%3A%2F%2Fwww.youtube.com%2Fwatch%3Fv%3DJ9bCM6vP4QI&usg=AOvVaw2kI_6qznYxQgmIXJuebHWK)

2. Подивитись мультфільм «Іван Хреститель» із серії «Суперкнига»

Зона роботи з учителем

Бесіда з учнями. Дайте відповіді на питання: 1. Хто такий був Іван Хреститель, чому в нього таке ім'я? 2. Чи до Івана Хрестителя давали хрещення юдеї? 3. Що таке хрещення?

Поясніть цей золотий вірш: «...Готуйте дорогу для Господа, рівняйте стежки Йому!» Марка 1: 3.

Зона опрацювання біблійного тексту

Завдання: прочитати Луки 1: 5 – 25, 57 – 66, 76 – 80; Марка 1: 1 – 15.

Зона роботи з картками. Найдіть відповіді на питання:

1. Зустріч Захарія з Ангелом.
2. Вістка Ангела про народження в Захарія сина.
3. Іван буде великий у Господа.
4. За недовір'я словам Ангела Захарій наказаний німотою.
5. Народження Івана Хрестителя. До Захарія повертається мова.
6. Мета служіння Івана Хрестителя.
7. Проповідь Івана Хрестителя у пустелі, хрещення людей, які покаялись.
8. Хрещення Ісуса Христа.

Слід відзначити, що станцію онлайн на такому уроці можна розміщувати як у комп'ютерному класі, так і вдома.

Кожна група учнів протягом уроку переходить від станції до станції, виконуючи свої завдання. Наприкінці уроку, пройшовши повне «коло», учні отримують цілісну інформацію з теми та одразу перевіряють свої знання. Щоб керувати діяльністю груп, можна призначити капітана, який буде слідкувати за роботою своєї групи та підтримувати у ній дисципліну.

Отже, під час проведення уроків із основ християнської етики можна активно використовувати ротаційну модель змішаного навчання, а саме: «ротацію за станціями» або «зміну робочих зон».

Література

1. Змішане навчання – ключ до змін. URL: <http://www.gidromet.edu.kh.ua/Files/downloads/%D0%9A%D0%BB%D1%8E%D1%87%20%D0%B4%D0%BE%20%D0%B7%D0%BC%D1%96%D0%BD.pdf>
2. Змішане навчання: персоналізоване навчання кожного учня <http://prosvitcenter.org/zmishane-navchannya>
3. Клець О. Методика літератури. *Теоретичні й прикладні проблеми сучасної філології*. Вип. 9. Ч. II. С. 140–148. с. 144
4. Коханова О. О. Педагогічна ідея. URL: <https://mon.gov.ua/ua/konkursi-dlya-pedagogiv/konkurs-uchitel-roku/uchitel-roku-2020/uchasniki-2020/istoriya-2020/kohanova-olena-oleksandrivna>

УДК 331

Сесик О.О.

методист центру виховної роботи, захисту прав дитини та громадянської освіти ТОКІППО

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МОТИВАЦІЙНИХ ТЕХНІК У СПІВПРАЦІ ВЧИТЕЛЯ ТА УЧНІВ

Постановка проблеми. Питання необхідності та особливостей використання мотиваційних технік у співпраці вчителя та учнів обумовлене постійним оновленням змісту навчання, зміною його структури, яка все більше